

HVIDOVRE LOKALHISTORIE

AVEDØRE OG HVIDOVRE

Forstads museet/Hvidovre Lokallhistoriske Selskab
35 årgang - Nr. 3.1 - 2017

Indhold

Nyt fra formanden - Af Jens Frederik Jørgensen	Side 3
Grenhusene - "En landsby i byen" - Af Børge Jensen	Side 4
FRA BAR MARK TIL STORBYLANDSBY – Vigerslev Haveforstad 100 år - Af Poul Sverrild	Side 9
Lærling i efterkrigsårene - Af Karen Johansen	Side 12
Årsmødet i Dansk Lokalhistorisk Forening - Af Anders Aalund -	Side 14
Byvandring i Strandmarkskvarteret - Af Jens Frederik Jørgensen	Side 17
Rundvisningen på Risbjerg Kirkegård onsdag 31.maj 2017 - Af Gitte Jakobsen	Side 20
Hvidovre i 1905/07 – som læst i sognerådets protokol - Af Jens Frederik Jørgensen	Side 22
En stor tak til sogneraadsskriverne! – Af Astrid Lystbæk Andersen	Side 24
Michael Jensen fra Hvidovre - Af Peter Vested Olesen	Side 26
Jeg kan stadigvæk danse, bare jeg har fat i pigerne - Af Anders Aalund.	Side 34
Befæstningsdagen - Den hemmelige agent - Af Lisbeth Hollensen	Side 36
Minder fra Store Hus og Stationsbyen - Af Jens Frederik Jørgensen	Side 38
Vestvolden rykker ind på Belægningen - Af Astrid Lystbæk Andersen	Side 40
Udstillingsåbning "Bygget af velfærd" - Af Katrine Wacherhausen Huusom ..	Side 41
Linje 10 på afveje - Af Peter Holmenlund og Jens Frederik Jørgensen	Side 42
Arrangementoversigt 2017	Side 44
Bestyrelse og udvalg	Side 47
Bagsiden: Ny udgivelse om Store Hus - Af Lisbeth Hollensen og Jens Frederik Jørgensen	Side 48

Hvidovre Lokalhistoriske Selskab

Rytterskolen Hvidovre Kirkeplads 1, 2650 Hvidovre

email: jensfrj@gmail.com

Tlf.: Se bestyrelseslisten på næstsidside i bladet
eller www.hvidovrelokalhistoriskeselskab.dk

Forstadsmuseet Alarmspladsen 3, Avedørelejren, 2650 Hvidovre
Tlf. 36490030 E-mail: forstadsmuseet@forstadsmuseet.dk
www.forstadsmuseet.dk

Redaktion: Jørgen Snedled, Anja Olsen (ansvh.)
E-mail: hlsredaktionen@gmail.com

Tryk: Hvidovre RådhusTrykkeri. Trykt i 600 eksemplarer

Forsidebillede: **Den røde barak. Tæt ved Voldgaden ligger en rød barak.
Det er en tidligere fodfolksminefabrik bygget 1947-48.
Foto: Jens Frederik Jørgensen**

Næste blad udkommer: **Fra uge 47 2017 - deadline 23-10. 2017**

Formanden har ordet

Af Jens Frederik Jørgensen

Et nyt medlemsblad er udkommet med spændende artikler og med programmet for efterårets mange møder

og arrangementer.

Vi havde en ide om at få åbnet det nu 80-årige vandtårn for besøgende en dag i september. Efter at have set vandtårnet indefra, måtte vi konstatere, at vi ikke kan tage den sikkerhedsmæssige risiko, det vil være, at stå for at lade børn og voksne begive sig op i vandtårnet. Vi vil i stedet senere skrive en artikel om vandtårnet.

Vandtårnet i Hvidovre har været og er stadig et af byens vartegn, og det skal der værnes om, selv om det ikke længere har sin oprindelige funktion at sikre trykket i vandledningerne.

HLS har bidraget til fejringen af et andet af byens vartegn – Store Hus i Avedøre, der er blevet 40 år. Det er sket med udgivelsen af et jubilæumsskrift – ”Skrevet og Sagt om Store Hus”.

I samarbejde med Hvidovre-Bibliotekerne står vi for et arrangement med digteren Sø-

ren Ulrik Thomsen på Ribbjerggård. Det er en del af Vestegnens Kulturuge og den hertil knyttede Strunge-festival.

Vi deltog i De gamle Kæmpers marked foran Rådhuset den 10. juni. Her fik vi talt med mange af vores medlemmer, og vi fik 13 nye medlemmer. Vi stiller op igen ved Befæstningsdagen den 24. september, ved Kultur- og Fritidsmesse den 28. oktober og ved Julemarkedet den 10. december. Vi håber, at mange medlemmer kigger forbi vores stand. Arbejdet med en lokalhistorisk kalender for 2018 er i fuld gang, og kalenderen vil blive udsendt sammen med medlemsblad nr. 4.

Enkelte af medlemmerne har bemærket, at det seneste medlemsblad ved en fejl var blevet benævnt ”nr. 3” og ikke ”nr.2”. Derfor er dette medlemsblad helt enestående benævnt ”3.1”! I skrivende stund er istandsættelsen af Rytterskolen stadig i gang, men inden udgangen af august skulle selskabet igen være flyttet tilbage til vores mødelokale og kontor i Rytterskolen.

Vel mødt til vores kommende møder og arrangementer og god læselyst med bladet.

Grenhusene - "En landsby i byen"

Af Børge Jensen

Grenhusene er en almennyttig bebyggelse bestående af 158 ens gårdhavehuse. Husene er bygget i sammenhængende rækker, hvor husene er placeret som blade på grene. Deraf navnet Grenhusene. Husene ligger på et areal imellem Arnold Nielsens Boulevard, Biblioteksvej og Havnevejen.

Da byggeriet stod færdig til indflytning i 1958 skrev boligselskabet i sin introduktions-

skrivelse blandt andet: Med udformningen af Grenhusene har boligselskabet søgt at opnå en havebolig-type, hvor haven ikke bare er et åbent stykke jord, men et intimt haverum i nær kontakt med huset, og hvor børn og voksne ugenere-de kan opholde sig. Ved udformningen er der lagt vægt på størst mulig økonomi ved sammenbygning, ligesom man foruden haverne har søgt at bevare tilgængelige grønne områ-

Grenhusene 1959/1960

Foto: Peter Snedled

Grenhusene - "En landsby i byen"

Af Børge Jensen

der for store børn og voksne.

Det var Danmarks første egentlige gårdhavehusbyggeri og blandt andet forløber for Alberts-lunds gårdhuse. Desuden var det et meget utraditionelt byggeri, hvilket gav megen omtale i landets aviser. Ja, helt til Vestkysten blev det kommenteret.

BT skrev "Ingen kan se ind – ingen kan se ud" og kaldte det vel Danmarks mest særprægede boligkompleks. Ekstrabladet kaldte det "Splinterny byggeide", og Aftenbladet: "En hel lille by med huse som kviste på grene."

Man kaldte det forsøgsbyggeri på grund af materialevalg og byggemetode i form af blandt andet præfabrikerede betonelementer. De, der kom forbi arealet, da byggeriet var i sin vorden, blev vidner til et besynderligt syn. De så hundrede af store cementsøjler stikke op af jorden, og tilsyneladende var de placeret hulter til bulter. Det var de nu ikke. Hver søjle var forsynet med keler, og heri blev de færdigstøbte betonplader anbragt og ud-

gjorde herefter hus- og havemure.

Grenhusene blev fejlagtigt omtalt som statsstøttet forsøgsbyggeri, og i flere år hed det sig (ja, selv i dag), at husene skulle rives ned igen efter 10 år! Men de står der endnu.

Grenhusene var – for sin tid – på byggeteknisk forkant. De er opført af præfabrikerede betonelementer til ydervægge og lette, flytbare indervægge. Ydervæggene er, målt med nutidens standard, dårligt isolerede. Ej heller er gulvet isoleret mod terræn, hvilket alt i alt giver en pæn varmeregning.

Husene er på 85 kvm med oprindeligt 4 opholdsrum (+køkken, grovkøkken, badeværelse, entre, udhus) med gennemgående parketgulve og som sagt flytbare skillevægge, hvilket har medført, at beboerne gennem årene har ændret på husenes indretning. Udefra ser husene fuldstændigt ens ud, men er i dag meget forskellige indvendigt. Til hvert hus hører en gårdhave af samme størrelse som huset.

Grenhusene - "En landsby i byen"

Af Børge Jensen

Gårdhusene er bygget op om pergolagange. Gangene er adgangsstierne og indgangene til husene, som med deres tilhørende gårdhaver har lukkede facader ud til "grenen". Kun hoveddørene signalerer, at der ligger boliger og en lille have inde bag de lukkede vægge. Det er næsten som at komme ind i en oase.

Husene er enkle, formet som en æske med lav taghældning.

Byggeriet kostede 9 mio kr. eller ca. 57.000 kr. pr. hus incl. jordkøb finansieret med kreditforeningslån, statslån og beboer-indskud. Begynderhuslejen var 305 kr. om måneden, hvilket i 1958 var en ganske høj husleje. Dertil kom indskud på ca. 2.300 kr. Det betød problemer med at få udlejet husene, og der var også en vis udflytning i de første år.

Projektet var længe undervejs. Land og Folk skrev i begyndelsen af 1955: "Morsomt nyt indslag i boligbyggeri døde kort efter fødslen som følge af nye byggeloves virkninger". Allerede i 1952 købte boligselskabet arealet, som bebyggelsen blev opført på. Året efter tegnede

arkitekten på en gåtur ved stranden sin første skitse af Grenhusene i sandet. I øvrigt var han inspireret af det gamle Dragør og den afrikanske kashba.

Det oprindelige projekt indeholdt opførelse af 149 huse, en række fællesanlæg og 3 butikker, men det blev aldrig til noget. Planerne blev myndighedsgodkendt i foråret 1954, men samme år lagt dødt på grund af ændret lovgivning. Først 2 år senere kom der igen liv i sagerne, men nu blev det foreslået at bygge skræbete rækkehuse i to etager. Det ville boligselskabets bestyrelse ikke være med til, så den plan blev heller ikke til noget, så det endte med 158 gårdhuse, 3 fællesvaskerier og 35 garager, og i 1957 gik selve byggeriet i gang.

I dag bor der ca. 350 personer i de 158 huse, og man bor her længe. Har man først fået et grenhus, flytter man ikke igen. Hvorfor er man tilsyneladende så tilfreds med at bo her? Husene er jo ikke særlig store og ej heller særligt kønne og i øvrigt dårligt isolerede.

Grenhusene - "En landsby i byen"

Af Børge Jensen

Grenhusene er et lille sluttet samfund. En enklave, hvor "alle kender alle", eller næsten da. Man kommer hinanden ved, man har et godt nabo-skab. Samtidig har man stor indflydelse på, hvordan man indretter sig i sin bolig og gårdhave efter princippet "så længe, jeg bor her, er det min bolig".

Samtidig er det baseret på et fællesskab. Man har en mangeårig tradition for, at man "gør det selv" og "vi gør det sammen". Husenes og gårdhavernes indretning og placering betyder, at man er del af et nært naboskab, samtidig med, at man kan trække sig tilbage til et ugenert privatliv. Man deler ikke vægge med naboerne som i traditionelle række-huse.

Det udvendige malerarbejde af huse og gangarealer udføres af beboerne ligesom renholdelse af gangarealer mellem husene. Beplantningen på fællesarealerne mellem husrækkerne skal beboerne også selv holde, hvilket bl. a. sker på den årlige oprydning- og beskæringsdag. Det har i praksis betydet, at nogle fællesarealer ligner en

jungle til glæde for fuglene, mens andre mere har karakter af park. Men det har i øvrigt ændret sig nu, hvor alle arealer er blevet ryddet i forbindelse med dette års tagreovering.

Oprindeligt indeholdt byggeriet 3 fællesvaskerier, men i slutningen af firserne havde et stort antal husstande selv fået deres egen vaskemaskine, så behovet for 3 vaskerier var ikke længere til stede. Derfor vedtog man på et afdelingsmøde (generalforsamling) at nedlægge et af vaskerierne og om-danne det til beboerhus, og en beboergruppe gik i gang med arbejdet, og inden længe stod et dejligt fælleshus færdigt og blev døbt "Fælles-grenen". Huset er siden da blevet flittigt brugt til diverse beboer-aktiviteter og som festlokale, og med huset som centrum afvikles der hvert år et velbesøgt loppemarked, og et bankospil ved juletid bliver der også plads til.

Grenhusenes årlige afdelingsmøde, hvortil alle beboere har adgang og stemmeret, er boligafdelingens øverste myndighed, og det er her alle fællesbeslutninger bliver vedtaget

Grenhusene - "En landsby i byen"

Af Børge Jensen

Grenhusene 1985. Gårdhave - Atriumgård

Foto: Forstadsmuseet

og huslejen fastsat.

Jeg og min kone med to børn boede oprindeligt i Bredalsparken på Arnold Nielsens Boulevard og havde købt en grund på Langåvej, hvor det var planen, at vi skulle bygge et hus. Men økonomien var stram, så da vi i 1968 fik til-

budt et grenhus, efter at have været skrevet op i mange år, tog vi imod tilbuddet og flyttede i Grenhusene. Vi var spændt på, om vi kunne trives i det særprægede hus, hvor ud-sigten er meget begrænset, men det kunne vi, så grunden på Langåvej blev solgt, og vi blev boende i Grenhusene.

Børge Jensen var i 34 år formand for Bredalsparken-Grenhusenes bestyrelse.

Grenhusene blev projekteret af Svann Eske Kristensen i 1953. Husene stod klar til udlejning fra januar 1958.

FRA BAR MARK TIL STORBYLANDS- BY – Vigerslev Haveforstad 100 år

Af Poul Sverrild

Anmeldelse:

Lige nord for Hvidovre på den østlige side af Harrestrup Å blev der i 1914 lavet en berømt udstykningsplan. På samme tid var udstykningerne i Hvidovre også begyndt at tage fart, så om sommeren i de år må der have været tykt af gående og cyklende mennesker i området. Store mængder mennesker med bopæl i Københavns brokvarterer var i de år på ud-kik efter sommerhus- og byggegrunde her lige vest for København.

Udstykningsplanen for 'Vigerslev Haveforstad' blev tegnet af byplanlæggeren Charles I. Schou, der var stærkt inspireret af tidens fremmeste ideer om udformning af de nye forstæder, som skulle rumme alle de borgere, der strømmede til byen som følge af industrialisering og af land-brugets mekanisering.

På forunderlig vis satte udstykningsplanen ikke mange spor på egnen i øvrigt bortset fra en enkelt udstykning i Rødovre. I betragtning af, at der i Hvidovre blev udstykket et par tusinde grunde i årene lige efter, må det undre, at der ikke blev ind-

hentet mere inspiration fra den anden side af åen.

Med lidt god vilje kan der spores samme inspiration i en udstykningsplan for Beringgård fra 1921, men den blev aldrig udført som planlagt. Udstykningen af Hvidovres 'Grækerkvarter' kunne se ud til at være planlagt med nogle af de samme elementer, men udstykningshistorien er endnu ikke blevet analyseret.

'Vigerslev Haveforstad' var i sin vejføring inspireret af de britiske havebyideer, som havde bredt sig over store dele af Europa siden de sidste år af 1800-tallet. Den britiske havebyideologi sigtede mod, at forstæder skulle tage form af egentlige byer med eget erhvervsliv og boligområder, men med gode forbindelser til 'moder-byen'.

Det blev dog ikke den del af havebyideologien, der kom til at sætte sig spor i Danmark, men derimod udformningen af boligområderne. I England arbejdede man overvejende med rækkehuse, men da rækkehuset ikke indgik i dansk boligtradition, blev det i Danmark

FRA BAR MARK TIL STORBYLANDS- BY – Vigerslev Haveforstad 100 år

Af Poul Sverrild

énfamiliehuse og dobbelthuse. I øvrigt var det især vejstrukturen, der blev nyskabende.

I udstykningsplanen for 'Vigerslev Haveforstad' arbejdedes med romantiske og maleriske elementer som krummede veje, små og større pladsdannelser og blinde veje med inspiration fra den østrigske byplanlægger Camillo Sitte.

Resultatet blev en gennemarbejdet plan, hvis hovedtræk stadig kan opleves her 100 år senere som en særlig kvalitet i kvarteret. De store pladsdannelser blev ikke til så meget, men blinde veje og små pladsdannelser præger endnu kvarteret med oplevelsesrigdom og overraskelser.

Historien om en del af den samlede haveforstad i Vigerslev foreligger nu i form af den lille bog 'FRA BAR MARK TIL STORBYLANDSBY – Vigerslev Haveforstad 100 år'. Den blev udgivet af grundejerforeningen i anledning af foreningens 100 års jubilæum i 2016. Grundejerforeningen er blot én af flere foreninger, der tilsammen dækker den samle-

de forstadsplan.

Det er blevet en smuk udgivelse på 87 sider, hvor der er blevet god plads til både historiske fotos og kortmateriale og til nye optagelser fra kvarteret i meget høj kvalitet. Bogen emmer af stolthed over at bo i et særligt område - en stolthed rigtig mange kan føle over netop deres kvarter, fordi alle kvarterer har deres egen historie.

'Vigerslev Haveforstad' har sin velfortjente plads i Danmarkshistorien, og den lille bog kan være et fint forbillede for de mange grundejerforeninger i Hvidovre, der står overfor at skulle runde de 100 år.

Bogen når rundt om den store historie omkring foreningsdannelsen og kvarterets opståen. De skiftende opgaver for en grundejerforening bliver fint beskrevet, og der er heldigvis også blevet plads til nogle af de mange historier om beboere, som alle kvarterer kan byde på, hvis man gør sig umage for at få dem frem.

Det er ikke alle kvarterer, der har historien om zarinaens liv-

FRA BAR MARK TIL STORBYLANDS- BY – Vigerslev Haveforstad 100 år

Af Poul Sverrild

kosak som en del af den lokale dna, eller et ægteskabsbureau som en meget aktiv kælder-virksomhed, men alle kvarteerer har unikke elementer, som er værd at værne om og fortælle videre. Det bliver fint eksempelvis i denne bog.

Med sin gennemgang af sags- og udviklingsområder for grundejerforeningen peger bogen både på den krise grundejerforeninger gennemgik i kølvandet på bortfaldet af de grundlæggende opgaver omkring byggemodning med videre og på de nye sagsområder, som kan være med til at fastholde grundejerforeningerne som de fælles interessefællesskaber, der kan styrke hjemfølelsen hos husejerne.

Behovet for vores lokale identitetsdannelse er ikke mindre end før, og det er dejligt, at der stadig er plads til mere end opslag på sociale medier. Den lille bog vil i mange år fremefter blive kilden til integration af nye tilflyttere og til fastholdelse af de fælles historier, som er ryggraden i ethvert fællesskab.

Bogen kan købes for kr. 100 +

leveringsomkostninger ved henvendelse til 'Vigerslev Haveforstad' v. C. Hougaard-Jensen, mail:
carstenhougaardjensen@gmail.com.

Kortudsnit fra
Google Maps

Lærling i efterkrigsårene

Af Karen Johansen

Harly Henningsen fortæller Karen Johansen om sin lærlingetid i firmaet Glent og Co. på Vojensvej.

I 1951 da Harly forlod folkeskolen som 14-årig, med eksamen fra 2. mellem, gik jagten ind på at finde en lærlingeplads. Egentlig ville han gerne i snedkerlære, og havde selv fundet en læreplads. Men hans far mente ikke, man kunne tjene nok som snedker, så jagten fortsatte og Harly havde forskellige job, indtil faderen fandt pladsen hos Glent og Co., hvor Harly så startede som kleinsmedelærling den 1. februar 1952, en måned før han fyldte 15 år.

Glent og Co. var nok det største ventilationsfirma i Danmark, med plads til 47 lærlinge.

Arbejdsugen var på 48 timer, samt aftenskole 3 gange om ugen i 2½ time. Indtil 1953 var ferien på 14 dage, herefter 3 uger.

Glent og Co. fremstillede alt indenfor ventilationsudstyr,

hvilket betød, at der var mange forskellige afdelinger: udvikling - smede - finmekanik - maskinafdeling osv. Og lærlingene skulle gennem alle afdelingerne.

Harly startede i værktøjsburet, for at lære alle de forskellige værktøjer at kende. Efter nogle måneder kom han i montageafdelingen, som indebar opgaver ude i byen, og det foregik på cykel. Arbejdsmaterialerne blev kørt ud i bil, men svende og lærlinge måtte selv sørge for transporten. Så Harly cyklede til Gladsaxe Rådhus, Frederiksberg Rådhus samt mange andre steder. Til en opgave i Allerød, var han så heldig, at svenden som han skulle arbejde sammen med, kørte på motorcykel, så han skulle kun selv sørge for transport til Rødovre. Dog betød arbejdet i montagen, at de fik kørepenge.

Firmaets hovedkontor og tegnestue lå dengang i Øster Søgade 32. Det var også lærlingejob at bringe papirer og tegninger frem og tilbage på cykel.

Lærling i efterkrigsårene

Af Karen Johansen

*Harly Henningsen
Foto: Karen Johansen*

Som lærling hjemme på fabrikken var Harly så heldig, at han i en periode fik jobbet som bydreng for svendene, hvilket betød, at han 1 time før frokost cyklede ud og købte frokost, drikkevarer og aviser, hvilket var en dejlig afveksling i en ellers lang dag.

Aftenskolen de 3 gange om ugen var også hårdt. De unge drenge nåede lige hjem, spiste, og så afsted igen til undervisning. Det kunne være svært at holde sig vågen.

Harly har kun gode minder om de svende, han arbejdede sammen med, men har mødt urimelige krav og kæft trit og retning fra områdeledere.

Lønnen som lærling var 20 kr. om ugen de første 3 måneder, resten af første lærlingeår var 22 kr.

2. lærlingeår var lønnen 24 kr. om ugen.

3. lærlingeår var lønnen 28 kr. om ugen.

På det tidspunkt var der en lov om, at man først kunne modtage svendebrev, når man var 19½ år, så Harly arbejdede 4½ år og 3 uger som lærling, det sidste år med en løn på 35 kr. om ugen, som en svend havde forhandlet hjem til ham.

Harly modtog sit svendebrev d. 24. august 1956.

Harly Henningsen har kunnet se tilbage på en god uddannelse, som han har kunnet bruge resten af sit liv.

Årsmødet i Dansk Lokalhistorisk Forening

Af Anders Aalund

Indgangen til kirken på Hirsholm

Foto: Anders Aalund

Stor var glæden, da jeg blev spurgt, om jeg ville deltage i DLF's årsmøde 31. marts til 2. april 2017. For det første skulle jeg opleve årsmødet sammen med Ole Asbjørn Petersen og for det andet, var det ikke et hvilket som helst årsmøde. Nej, her var tale om 50-året for DLF's stiftelse, hvilket betød et omfattende og meget

interessant program, samt galamiddag inkl. underholdning.

Årsmødet blev afholdt i Frederikshavn, da det var her, DLF blev stiftet i 1967. Temaet for årsmødet var "KYSTKULTUR – fiskeri, færger og fæstninger". Temaet blev belyst af et sandt festfyrværkeri af eksperter.

Efter have kørt stort set hele landet igennem fra nord til syd blev vi modtaget ved Krudttårnet med en salut affyret af Fladstrands Artillerie Corps. Frederikshavn hed førhen Fladstrand. Især det sidste drøn gav genlyd. Der blev brugt så meget krudt, at kanoenen bevægede sig en halv meter bagud.

Frederikshavns borgmester Birgit Stenbak Hansen bød velkommen inde i Krudttårnet. Mange gode ord blev sagt også af DLF's formand Aase Windeballe.

Efter middagen var der foredrag ved arkivar, cand. phil. Erik S. Christensen, Nordjyllands Kystmuseum. Her fik vi en gennemgang af de mange teknologiske landvindinger indenfor bådtyper til fiskeri, samt motorer hertil. Frederikshavns udvikling har i høj

Årsmødet i Dansk Lokalhistorisk Forening

Af Anders Aalund

Fyret på Hirsholm - set fra havnen
Foto: Anders Aalund

grad været et teknologi- og innovationseventyr i det nordlige Kattegat.

Lørdag formiddag var afsat til en tur til Hirsholm lidt nordøst for Frederikshavn. Hirsholm er en stenø, hvorfra mange brosten stammer. Faktisk så mange at øen i løbet af

årene er blevet 2 m lavere. Hirsholm blev landfast med nabøen ved hjælp af opfyld af afhug fra produktionen af brosten. På øen findes en stor koloni af teister, der er medlem af alkefamilien. Et af de meget få steder i Danmark hvor den kan opleves. Vi besøgte også kirken fra 1641. De bagerste bænkerækker var hævet med ca. 30 cm. Dette for at lodsner kunne få øje på skibene i Kattegat, før lodserne i Frederikshavn. Vi kom forbi den tidligere kro (1750-1905). Granitfortovet foran døren var tegn på, at den på et tidspunkt har været Kgl. privilegeret kro.

Atter tilbage i Frederikshavn blev eftermiddagen tilbragt i selskab med lektor Bo Poulsen, Aalborg Universitet, der fortalte om udnyttelsen af de maritime ressourcer. En rigtig fin gennemgang af dansk fiskeri og dets indflydelse på mange kystnære lokaliteter. Hvad jeg ikke vidste, var, at over halvdelen af den fisk, der spises på verdensplan, er opdrættet. Sidst på eftermiddagen afholdt DLF generalforsamling. En fredelig affære med godkendelse af formandens beretning, uden de helt store sværdslag. Ligeledes blev regnskabet godkendt. Der blev valgt ny kasse-

Årsmødet i Dansk Lokalhistorisk Forening

Af Anders Aalund

rer, da Verner Hansen ikke ønskede at forsætte. Formanden takkede ham for hans store arbejde med regnskaberne.

Aftenen blev indledt med festmiddag med tilhørende festtale af Helge Torm, der fungerer som sekretær i bestyrelsen.

Underholdning blev der også budt på. Tina Gillberg og Morten Nordheim hhv. svensk og norsk frederikshavner sang og spillede, så det var en lyst.

Søndag formiddag begyndte med foredrag af marinehistorikeren Jan Larsen fra Kystmuseet. Der findes hundredvis af skibsvrag ved kysterne oppe nordpå. Ikke så sært, da der flyttes utrolige mængder sand hvert år, så man aldrig kan være sikker på vanddybden. Der flyttes faktisk så meget sand, at det vil kunne rummes i en lastbilkolonne strækkende sig fra Skagen til Rom. Grenen vokser i øvrigt med 8 m mod nord hvert år.

Sandflytningen er som sagt voldsom. Det vrag, der ligger frit tilgængeligt på havbunden ved første besøg, kan ligge begravet under flere meter sand ved næste besøg.

Årsmødets sidste foredrag blev givet af ph.d. i kystforsvarsværker, museumsinspektør Henrik Gjøde Nielsen, Kystmuseet. Et meget spændende indlæg om KYSTBÆFÆSTNINGER FRA RENÆSSANCE TIL NUTID. Et utroligt foredrag med en stor detaljerighed. Af de mere pudsige indslag var et foto af en retirede til flere personer. Det var bygget på pæle ud i voldgraven. En af deltagerne kunne fortælle, at udtrykket "lokumsaftale" stammede fra brugen af retira-

den. At der også tidligere var meget bureaukrati, vidner historien om bevillingen af en flagstang til Hals Skanse. Sagen startede i 1702 med bevilling af tømmer til en ny flagstang. I 1708 var flagstangen færdig. Den oprindelige flagline gik til, så i 1709 bevilgedes der en ny. I 1711 ansøgte man om et nyt flag hvilket bevilgedes i 1712, men på dette tidspunkt var flagstangen desværre rådden.

Bordet med medlemsforeningernes publikationer blev flittigt besøgt. HLS's medlemsblade var meget eftertragtede.

Søndag eftermiddag gik turen atter hjem til Hvidovre.

Byvandring i Strandmarkskvarteret

Af Jens Frederik Jørgensen

Årets 2. byvandring startede på P-pladsen ved Langhøjskolen. Ole Asbjørn Petersen fortalte, at han som nyuddannet lærer havde været med fra Langhøjskolens start i 1968, hvor de første 8-10 klasser blev flyttet over fra Dansborgskolen og Strandmarksskolen. Skolens indvielse d. 27. maj 1971 blev en oplevelsesrig og festlig dag med temaet "Vikingetræf". Nærheden til Kalveboderne betød, at borgmester Sv. Aagesen, skoleudvalgsformand Helga Ottosen og skoledirektør Arne Andersen kom sejlene til skolen på en tømmerflåde udsmykket som et vikingskib. "Skibet" gik på grund ca. 75 meter fra strandkanten, og landgangen blev til en vandgang for gæsterne!

I 1979 havde skolen 830 elever og 60 lærere og havde i folkemunde fået navnet: "Universitetet ved stranden". Nærheden til vandet har på godt og ondt betydet meget for Strandmarkskvarteret. Gennem tiderne har der været mange oversvømmelser, hvorfor brøndene måtte have høj "krave". Gradvist blev der nedlagt badeforbud. Først for skolebørnenes svømmeunder-

visning fra Hvidovre Søbad i 1936. I 1941-42 skruede isen søbadet ned, og nogle år senere kom der et totalt badeforbud. Det er nu ophævet, og badning er muligt fra den ny-anlagte strandpark.

For enden af Søstjernevej fortalte Anja Olsen om, at arealet i stor udstrækning er opfyldt. Efter udskiftningen fik hver gård sin strandlod – aflange parceller, hvor grænserne mellem parcellerne i dag ses i områdets vejnet. I et af husene ved vendepladsen blev der i mange år holdt aber!

Når man taler om Strandmarkskvarteret, så falder talen igen og igen på Søren Kudsk, der har fortalt indgående om sit liv her som barn og som voksen.

Sørens forældre startede et lille frilandsgartneri på Søstjernevej 15 (B) lige før 1. verdenskrig. Søren blev tidligt sat til at deltage i arbejdet. Først med at knuse potteskår, der skulle lægges i bunden af de 40-60.000 urtepotter, der blev brugt hvert år. Som 6-årig blev han forfremmet til "persillebundt-mager"! Gartneriet blev nedlagt, og der blev udstykket 10 parceller – 1

Byvandring i Strandmarkskvarteret

Af Jens Frederik Jørgensen

parcel hvert år. Tilbage var den købmandsforretning, som Søren Kudsk drev i mange år – først her på Søstjernevej og senere på Hvidovre Enghavevej.

Undervejs blev det fortalt, at ”Jomfru Maria” skulle ligge begravet på Dryadevej. Historien var den, at en kirke inde i København blev revet ned, og materialet brugt som opfyld på Dryadevej 25. Ved nedrivningen skulle en Jomfru-Maria-figur være røget med i byggeaffaldet.

På turen blev der gjort stop ved giftgrunden på Strandholms Alle 38-40. Her fortalte Anders Aalund om fabrikken, Nordisk Syntese Laboratorium, der i mange år producerede stoffer til brug i brandbomber, tåregas mv. Meget blev leveret til brug i NATOs våben. Ingen har turdet give sig i kast med at rydde op i de mange farlige kemikalier, der er sevet ned i jorden. Et byggeri af 12-15 rækkehuse blev ikke til noget, da amtet ikke kunne garantere, at der ikke ville ”dampe” giftstoffer op og ind i husene. I dag ligger grunden øde og ”herreløs” hen.

En anden af kvarterets markante beboere er fru Jæger, der i mange år drev køb-

*Fru Jæger foran sin købmandsbutik
Foto: Forstadsmuseet*

mandsforretning på hjørnet Strandby Alle og Dryadevej, indtil hun som 89-årig stoppede i 2007. Det var den sidste købmandsforretning, der lå i Hvidovres villakvarterer. I slutningen af trediverne - viser fuldmægtig Ernst Andersens optegnelser - var der ca. 80 købmandsforretninger i Hvidovre – mange lå i villakvartererne.

I Strandby Allé nr. 36 gemte ”Citronen” sig i en periode under 2. verdenskrig, og i nr. 34 blev Hvidovre-kompagniet kort før befrielsen orienteret om de allieredes strategi for

Byvandring i Strandmarkskvarteret

Af Jens Frederik Jørgensen

Danmark efter krigen. Byvandringen sluttede ved Langhøj. Her har Nationalmuseet under en udgravning fundet et skelet fra vikingetiden – sandsynligvis en person af høj rang.

Under 1. verdenskrig blev der gravet en skyttegrav her og opsat artilleri bemandet med 8 soldater. Da tyskerne kom i april 1940 havde de på et gammelt kort set stedet markeret som et militært anlæg. Da de kom for at tage det i øjesyn, kunne de konstatere, at der

her nu kun lå en gravhøj fra bronzealderen.

Der var 30 deltagere i byvandringen, og de fik af Anja Olsen og Anders Aalund fortalt mange spændende ting fra områdets historie og om områdets beboere. Også på denne byvandring kunne deltagerne supplere med egne minder og oplevelser, hvilket gør byvandringerne endnu mere spændende og udbytterig.

Byvandringen må snart gentages til glæde for de næsten 30, der stod på venteliste.

hvidovre@home.dk
Ejendomsmægler M.D.E. Cand. jur.
MAX MARDORF
Hvidovrevej 406 • 2650 Hvidovre
Telefon 36 77 18 28
(Overfor Hvidovre Sportsstadion)

home

vi vil være din foretrukne ejendomsmægler

**FÅ EN GRATIS
SALGSVURDERING**

Det er os, der er kendt for det hurtige og effektive salg

Rundvisningen på Risbjerg Kirkegård onsdag 31.maj 2017

Af Gitte Jakobsen

Ca. 30 HLS medlemmer deltog i rundvisningen, som startede i Risbjerg Kirkegårds smukke kapel. Jens Frederik Jørgensen bød velkommen til Børge Grøn-Iversen og deltagerne.

Børge Grøn-Iversen startede med at fortælle om kirkegårdens start fra planlægningen af arealet, til valg af landskabsarkitekt Eyvind Langkilde, bygningsarkitekt Helge Schön-

gården.

Kapellet planlægges med 108 siddepladser og med tilhørende lagerbygning og garager, men en planlagt planteskole blev ikke til noget.

Eyvind Langkilde skaffede en stor sten, der oprindeligt havde ligget ved det tidligere Kongens Bryghus, som skulle udsmykke kirkegården.

Da deltagerne gjorde ophold på

Børge Grøn-Iversen fortæller om Braun-fontænen

Foto: Finn Ivo Heller

nemann og indretningsarkitekt Kirsten Schønne-mann, der stod for indretningen af kapellet.

Kirkegården planlægges med platan, bøg og karaktertræer og forskellige inddelinger af kirke

afdeling B, den fælles urnegrav, der ligger ud mod Spurvehøjvej fortalte Børge Grøn-Iversen, at man i kirkegårdsbestyrelsen syntes, at der skulle laves et monument til gravpladsen. Man henvendte sig til Ib Braun,

Rundvisningen på Risbjerg Kirkegård onsdag 31.maj 2017

Af Gitte Jakobsen

der på det tidspunkt var lærer på Dansborgskolen, og som i sin fritid lavede skulpturel kunst.

Kirkegårdsbestyrelsen bad om et forslag til et monument med

delse og håb). Kirkegårdsbestyrelsen blev meget glade for monumentet.

11.juli 1962 blev kirkegårdsprojektet godkendt af kirkeminister Bodil Koch, og 29. august

1965 indviede Provst Mortil kirkegården, da den første begravelse fandt sted.

På et tidspunkt bliver der behov for flere gravpladser. Man opsigter en del af det lejemål, som Haveforeningen Svarø havde på kirkegårdens grund, og ca. 50 kolonihaver måtte nedlægges. 3500 personer er gravlagt på kirkegården siden starten. Kirkegården er for alle uanset tro, men der er forskellige takster alt efter om man er folkekirkemed-

lem eller ikke, og der er et område for muslimer, som især benyttes til gravlæggelse af medlemmer af Moskeen på Eriksminde Allé

Efter foredraget i kapellet viste Børge Grøn-Iversen rundt på kirkegården og fortalte om de forskellige seværdigheder.

Børge Grøn-Iversen var en meget dedikeret fortæller med stor indsigt i Risbjerg Kirkegårds liv.

Børge Grøn-Iversen viser rundt

Foto: Finn Ivo Heller

kirkelig symbolik. Braun blev meget vred, idet han ikke mente, at man kunne bruge kirkelig symbolik over for personer, som man ikke kunne vide, hvad troede på. Da han havde tænkt sig om, syntes han, at det var en god ide. Han lavede et monument – med fontæne - ("Evighedsblomst"), vand, der falder i et "dåbsfad", plader, der kunne ligne sarkfager, der kommer op af jorden (som opstan-

*Børge Grøn-Iversen har været formand
for kirkegårdsbestyrelsen i mere end 50 år.*

Hvidovre i 1905/07

— som læst i sognerådets protokol

Af Jens Frederik Jørgensen

En række frivillige har været i gang med at hjælpe Forstads-museet med at få renskrevet de håndskrevne sognerådsprotokoller fra 1901 til 1942. De 4.859 sider er nu renskrevet.

I 1906 havde Hvidovre Kommune 653 indbyggere, der boede i det, der blev betegnet Hvidovre By og Hvidovre Mark.

Fattighjælpssagerne fylder meget på sognerådets dagsorden. Værdigt trængende ægtepar kunne få bevilget en alderdomsunderstøttelse på 20 kr. månedligt, enlige 12 kr. Til sammenligning kostede et pund smør 1 kr., og en faglært arbejder tjente 14 kr. om ugen. Hvis man var berettiget til forsørgelse, skulle sognerådet anerkende, at man flyttede til kommunen, og der skulle aftales refusion med fraflytningskommunen.

Efter afsoning for betleri fik en mand tvunget opholdssted i Hvidovre i 5 år.

En kvinde søgte penge til et nyt tandsæt. Da hun tidligere havde boet i et andet sogn, bad

man det sogn deltage i udgiften. Det blev afslået, og sognerådet ville så ikke bevilge penge til nye tænder. Senere på året blev hun dog ”tilstået” 10 kr. til klæder.

Først efter mange undersøgelser oplyste en kvinde navnet på faderen til sit barn født uden for ægteskab. Så kunne hun opnå forsørgelse.

Moderne tider pressede sig på. Der blev givet tilladelse til opstilling af telefonstænger. Et udvalg blev nedsat til at arbejde for anbringelse af lygter på Hvidovregade. 500 alen grøft på Gammel Køge Landevej blev godkendt rørlagt.

Maskinslåede skærver erstattede de håndslåede. Kommunen stillede krav om, at de nye skulle være renharpede og kantede samt indeholde det opgivne mål.

Et ønske fra sognerådet om udbringelse af post om søndagen kunne Valby Post-kontor ikke tage til følge.

Sognerådets månedlige møde blev afholdt på skift på sognerådsmedlemmernes privatadresser - dog var et årligt møde henlagt til Flaskekroen.

Måske var det en tradition fra

Hvidovre i 1905/07

– som læst i sognerådets protokol

Af Jens Frederik Jørgensen

dengang Valby og Vigerslev også var en del af Hvidovre Kommune, – eller måske kunne man her få en god forplejning.

I sognerådet sad der 7 mænd. Kvinder havde ikke fået valget endnu. Tillidshvervet som tilsynsførende med plejebørn blev dog givet til en kvinde. En tømrermester fremkom med et tilbud om at opføre en ejendom, hvor han ville indrette et lokale til brug for sognerådet. Et sådant lokale mente sognerådet ikke for tiden at have brug for.

Sognerådsformanden fik bevilget 400 kr. til medhjælp, og kommunen fik en kassekredit på 1.500 kr.

Sognerådets beslutninger blev med en enkelt undtagelse truffet i enighed. Hvidovre Socialdemokratiske Forening henstillede, at man i de lokale blade bekendtgjorde, hvornår udpantning for skat ville ske. Det blev forkastet med stemmerne 6-1.

Når talen nu falder på skat, så klagede en fisker over sin skatteansættelse. Klagen blev afvist med bemærkning om, at de større skatteydere alle har

fået 25% forhøjelse, og han var en af de bedst stillede fiskere. Begrundelsen fortsatte med, at han havde haft bopæl her i 4 år, han havde anskaffet nye garn, køretøjer, motorbåd og villa samt jord.

En tilbagevendende sag var idømmelse af mulfter til forældre, hvis børn forsømte skolegang. Omfanget og størrelsen af mulfterne er ikke beskrevet i protokollerne.

I protokollerne møder man navne på ansøgere, som senere har fået veje opkaldt efter sig. Det være sig gårdejer Bonavent, grosserer Lembrecht, direktør I. G. Smith og forpagter Schrader.

Protokollerne er kortfattede, og glimtvis rummer protokollerne mange både interessante og kuriøse sager fra Hvidovre dengang i 1905/07. Det indtryk er forhåbentligt hermed givet videre.

Læs i de renskrevne sognerådsprotokoller på

www.forstadsmuseet.dk/historie/sogneraadprotokoller

En stor tak til sogneraadsskriverne! – fra en stolt projektleder

Af Astrid Lystbæk Andersen

De sidste 9 måneder har jeg fulgt 10 frivillige, der har renskrevet Hvidovres sognerådsprotokoller fra årene 1901-1945. Fredag d. 9. juni blev det sidste punktum sat, og vi fejrede afslutningen med champagne og jordbærtærte på Forstadsmuseet. I min takketales til sogneraadsskriverne, delte jeg min oplevelse af vores fælles rejse med at renskrive de 4859 håndskrevne sider. Jeg udtrykte min taknemmelighed over, at de tog godt imod mig og lod mig indtage rollen som leder – en 30-årig etnolog fra Jylland, der i begyndelsen ikke kunne læse håndskrifter. På papiret lød det ikke som en let opgave, så jeg har efterfølgende spekuleret over, hvorfor netop dette projekt er blevet en succeshistorie?

Som projektleder var mit fokus at give museets frivillige kræfter de bedst mulige rammer og bygge et fundament af gensidig tillid på tværs af generationskløften. Men selve arbejdet med at renskrive protokolsiderne én for én, var aldrig min opgave – det ansvar

gav jeg med glæde videre til mere kompetente kræfter med forstand på at læse håndskrifter. I stedet blev jeg selvudnævnt praktisk blæksprutte, der assisterede ved større og mindre problematikker. Min kontorplads på Forstadsmuseet blev flittigt besøgt – blandt andet fordi, jeg havde givet strenge ordrer på, at ingen måtte sidde alene og kæmpe uden at få hjælp. Og hvis problemet ikke kunne løses over telefonen alene, hoppede jeg op på cyklen og tog på hjemmebesøg. "Spørg altid, sagde jeg!" Senere blev det "spørg hinanden" og "brug hinanden", hvilket nok har været de vigtigste ord og den bedste læring, jeg kan give videre. Med disse ord trådte projektet ind i en ny og afgørende fase. En fase, hvor fællesskab og ejerskab over protokolsiderne skabte den sociale ansvarsfølelse, der endte med at være drivkraften bag succesen. Med forbløffelse i stemmen kunne jeg gang på gang konstatere, at gruppen sammenlagt havde skrevet både 30 og 40 sider

En stor tak til sogneraadsskriverne! - fra en stolt projektleder

Af Astrid Lystbæk Andersen

Sogneraadsskriverne samlet under private former til markering af forestående afslutning på projektet.

Foto: Ole Asbjørn Petersen

dagligt! Vores møder hver 14. dag gik altid over tid, fordi det gode selskab skulle nydes, og de sjove fortællinger fra protokollerne skulle deles. Jeg har fået et utal af mails med dobbelt A og navneord skrevet med stort bogstav – en udbredt arbejdsskade, sagde de med et smil på læben.

Så kære sogneraadsskrivere –

tak fordi I tog ansvaret på jer og gjorde projektet til jeres eget.

Tak for jeres udholdenhed og store engagement, der er et forbillede for lignede projekter, både her i kommunen og ude omkring i landet. Jeg er pavestolt af jer og håber, I vil blive ved med at have glæde af hinanden fremadrettet.

Michael Jensen fra Hvidovre

Af Peter Vested Olesen

Michael Strunge Jensen tjekkede ind på en fødeklinik i Rødovre og tjekkede ud i Webersgade på Østerbro. Den mellemliggende tid tilbragte han i Hvidovre – stort set.

Om jeg nogensinde har mødt den unge Strunge, det ved jeg ikke. Men jeg har læst mig til, at vi havde fælles interesser.

”Michael Strunge elskede at bygge huler. Under et tæppe

over stuebordet, med nysmurt leverpostejmadder og saftvand, tilbragtes stjernestunder i lyskeglen fra lommelygten, hvor han læste og levede historierne om først Anders And og senere Gunnar Jørgensens populære bøger om drengen Flemming, der med stærk frihedstrang og retfærdighedssans ofte kom på kollisionkurs med tidens autoriteter.”

Hilsen fra Hvidovre

Postkort fra Hvidovre

Michael Jensen fra Hvidovre

Af Peter Vested Olesen

(Rewers, Peter: Michael Strunge. Digtning og virkelighed)

Michael voksede op i Præstemosen, på Arnold Niensens Boulevard og i Berners Vænge. Selv voksede jeg op i Bredalsparken og Grenhusene. Michael gik på Sønderkærskolen. Jeg gik på Gungehusskolen. Vi var middelklassebørn, vi var rene, velklædte og velopdragne. Vi boede i nybyggede, arkitekttegnede boligblokke. Der var grønne græsplæner, trimmede buskadser og en varmemester, vi var lidt bange for. Det var et trygt forstadsmiljø.

Da Michael blev konfirmeret, investerede han den nyvundne kapital i en Tandberg spolebåndoptager - selv nøjedes jeg med en Phillips.

I 1975 forlod jeg Vestre Borgerdyd Gymnasium. Samme år ankom Michael. Han var 2 år yngre end mig og havde tilbragt et sabbatår som bogop sætter på Frihedens Bibliotek. På gymnasiet fik han parallelklassens lærere. Jeg kan stadig huske deres navne, som de

står der, i en Strungebiografi. En lærer havde vi fælles: Bonnichsen hed han, vi kaldte ham Bonzo – musiklærer af den gamle skole. Tit så vi Bonzo om morgenen. Han var på vej til "Vennernes Hjem", det lokale værtshus på Carl Jacobsens vej.

Musiktimen starter. To fingre peger, som en slags klo, ud i lokalet, Bonzo har sin helt egen stil, når han kontrollerer vores fremmøde. Så sætter han en plade på grammofonen og siger: "Så ruller vi". Som det sidste, sætter han sig ned bagerst i lokalet og tager sig en lur. Nogen gange sover han stadig, når timen er slut. Pladen ruller på grammofonen. Vi lister bare af.

Forhistorien var den, at han i den første musiktime havde bedt en flok langhårede forstadsteenagere om at synge Carl Niensens "Maskerade". Ingen af os kendte den sang, og mange vidste ikke, hvem Carl Nielsen var. Siden forsøgte han sig med at dele partiturer ud til et stykke klassisk musik. Ingen af os havde nogensinde læst en node. Bonzo

Michael Jensen fra Hvidovre

Af Peter Vested Olesen

gav op og begyndte at ”rulle” med grammofonen og sove. Så tog vi initiativ til elevforedrag med musikeksemplere fra vores egen musik: ROCK. Og det er her Michael Strunge kommer ind i billedet. I en Strunge-biografi kan man læse følgende:

”Klassens intellektuelle elementer fik generelt meget frie udfoldelsesmuligheder i mange af fagene. Det gjaldt bl.a. musiktimerne, hvor Ragner Bonnichsen som ”discjockey” spillede Dvorak og anden klassisk musik for eleverne, men lige så ofte lod sine initiativrige elever overtage undervisningen selv og spille plader efter egen smag. Blandt de optrædende ”gæstelærere” var i disse timer også Strunge, der bl.a. spillede plader af Bowie, Iggy Pop og Sex Pistols, krydret med længere forklaringer og kommentarer, baseret på egne koncertoplevelser og information alle mulige steder fra”.

Den elev-til-elev-undervisning, som vi opfandt

nogle år tidligere, havde tilsyneladende sat sig spor på 3. sal, der ude på Ellebjergvej i Valby. Hvordan Bonzo har haft det med Sex Pistols, tør jeg kun gisne om. Han har formentlig måttet give afkald på sin formiddagslur.

Michael Strunges litterære debut kom i slutningen af gymnasietiden. Op gennem firserne blev han, sammen med en række ligesindede, eksponent for en ny generation af lyrikere. Han debuterede på Borgens Forlag i 1978 sammen med en anden Hvidovreknægt, Flemming Palle Jacobsen.

I en radioudsendelse bliver deres fælles redaktør Asger Schnack spurgt om, hvad der ansporer sådan et par forstadsknægte til at blive digtere. Hans svar er henholdende :

-Interessant spørgsmål, men jeg kan ikke forklare det. Jeg kan stadig postnummeret til Hvidovre, det er 2650. Jeg modtog mange manuskripter fra Hvidovre dengang. Det var som om, det litterære cen-

Michael Jensen fra Hvidovre

Af Peter Vested Olesen

trum var flyttet fra det nordlige København til Hvidovre og Brøndby.

Kedsomhed i forstaden

Hvidovrevej i 60'erne og 70'erne. Det er søndag eftermiddag. Ingen trafik, stilhed, verden er gået i stå

Hov, der er noget, der rør sig, hvad er det?

Et midaldrende ægtepar er på vej hjem med flødeskumskager fra bageren. Sindbilledet på den rituelle kedsomhed i forstaden. Hjemme var der Svend Nikolaisen i radioen. Palmehavveorkestret. Så kunne det ikke blive meget værre. Tryghed, forudsigelighed, kaffe og kage, Giro 413 og så startede en ny uge.

Vi blev teenagere i slipstrømmen efter anti-atomkraft, hippie, flower-power og eksperimenterende det ene og det andet. Noget nyt var brudt frem, også i Hvidovre. Vi fik langt hår, hørte Bob Dylan og Jimmi Hendrix. Vi købte instrumenter og grundlagde vores mere eller mindre vellykkede musikalske karrierer nede i Medborgerhusets kælder. Der var

HIPS og store musikfestivaler ved Rebæk Sø. Det blev en brydningstid, en verden som ikke længere hvilede så tungt på traditionen. Vi skulle ikke have det samme job, som vores forældre. Vi ville ikke bo i den by, vi var vokset op i. En del havde det fint med livet i forstaden, mens andre kastede blikket mod brokvartererne og indre by. Det gjorde jeg selv. Også Michael Strunge. Særligt i de sene teenageår, i gymnasietiden, oplevede han livet i Hvidovre som kedsommeligt. Længslen efter storbyens dynamik og intensitet var stærk.

I et radiointerview udtrykker han det sådan her:

"Forstæderne som Hvidovre er sovebyer, det er arbejderkommuner, som bliver ødelagt. Altså Hvidovre, hvor jeg kommer fra, den er for det første dødssyg og grim, ikke. Der er ingen steder, hvor de unge kan gå hen. Der er nogle værtshuse. Mit forhold til Hvidovre, det var, at jeg måtte se at komme væk fra det. Der er ingen mennesker på

Michael Jensen fra Hvidovre

Af Peter Vested Olesen

gaden efter klokken ti, og der er ingen steder, hvor de unge kan gå hen overhovedet, og det er enormt mange arbejdsløse og unge, der får socialhjælp.”

Poetisk udtrykt i slutningen af digtet
"FORSTADSNAT" (1980)

HVORFOR ER JEG
EGENTLIG HER?
DE STORE GRÅ
BETONKLODSE
VÆLTER NED OVER MIG
JEG MÅ VÆK HERFRA

En forstadsdigter

I litteraturvidenskabelige kredse er der uenighed om, hvorvidt forstaden satte sig direkte spor i Strunges digt-

ning. Var han, trods den store udlængsel og fascinationen af storbyen, en for-stadsdigter? Blandt de kyndige er der dem, som hæfter sig ved, at forstaden er direkte til stede: Viger-slevparken, Lorteåen, Lejerbo, Arnold Niensens Boulevard, Hvidovrevej, Textilmessen, Johnnys Bodega. Andre hæl-der mere til den opfattelse, at Hvidovreånden er indirekte til stede. Forstadsmiljøet ligger som en understrøm – en uundgåelig påvirkning fra op-væksten og alt det, som omgi-ver den.

Som Peter Rewers skriver i sin omfattende Strunge biografi:

”Michael Strunge var fra Hvidovre. I udvidet forstand.

Berners Vænge
Foto: Peter Vested Olesen

Strøbyvej
Foto: Peter Vested Olesen

Bytoften
Foto: Peter Vested Olesen

Michael Jensen fra Hvidovre

Af Peter Vested Olesen

Timeligt var det her, han levede langt det meste af sit liv. Det var herfra, hans verden gik, og det var herfra, hans digte udgik. Men det var også Hvidovre, Michael Strunge så gerne ville væk fra, ville sige fra over for.”

Fra Berners Vænge flytter Michael Strunge hjemmefra - over på den anden side af Hvidovrevej, til et klubværelse på Strøbyvej. Her fik han ofte besøg af Flemming Palle Jacobsen, som allerede på dette tidlige tidspunkt i sin karriere, titulerede sig selv F.P. Jac. Strunge, som var 2 år yngre, kaldte ham Bessefar. Senere lever han storbylivet i en kort periode, da han flytter med kæresten til Østerbro. Væk fra ”Hvidovre Værst”, som han udtrykker det.

Omstændighederne tvinger ham til at flytte tilbage til Hvidovre – til Bytoften 13.

Det er ikke ligefrem gensynsglæde der springer i øjnene, når man læser hans beskrivelse i Essaysamlingen

”Sidegader” fra 1996.

”Jeg holder ofte frokostpause der nede (Vigerslevparken) om sommeren. Det ligger kun 500 meter fra min lejlighed. Bytoften, hvor jeg endnu bor med et toilet i mug og forfald på grund af sprængte vand-rør og et fæ til husejer. Han ejer også Textilmessen 50 meter herfra – dette sted for normalitet, vindjakker og beige-farvede fløjlsbukser samt dyner etc. De er begyndt at føre normalpunkbenklæder med diskrete lynlåse hist og pist, kedelige trusser”.

Hippiedrømmen falmede i de år. Vi var allerede kommet for sent til hippie-toget. Peace, love and music blev til no future. Det næste tog på perronen var sort, tøjet var sort, den ny musik var sort, Det tog steg Michael ind i.

TAGER TOGET IND TIL
BYEN
FORVIRRING,
MENNESKER, ENSOMHED
DET GÅR OP FOR MIG
AT HVAD JEG LEDER
EFTER IKKE ER HER
HVAD VIL JEG EGENTLIG
HER?

Michael Jensen fra Hvidovre

Af Peter Vested Olesen

Michael Strunge ved godt, at der altid er en bagside. Det fremgår af det tidligere nævnte radiointerview.

”Jeg er og har været og vil sikkert vedblivende være fascineret af storbyen. Men jeg har også følt mig knust af den, ikke. Og den blanding af fascination og afsky, den giver sig jo udslag i noget, der umiddelbart kan se lidt selvmodsigende ud, men der er en dialektik

i det. Jeg holder meget af storbyen og jeg tror ikke, jeg kunne leve andre steder. Jeg kunne i hvert fald ikke leve i Hvidovre, forstaden.”

Man kan flytte sin krop fra det, man kommer fra, men kan man flygte fra sig selv?

Nej, vel.
Nissen flytter med, som man siger.

Michael Jensen fra Hvidovre

Af Peter Vested Olesen

Højt at flyve.

Michael Strunge døde i København en alder af 28 år. Nogle år inden sin død havde han været indlagt en måned på Rigshospitalet med en psykisk lidelse. Indlæggelsen blev fulgt op af to måneders ophold på Sankt Hans Hospital. Et sygdomsforløb, som fører frem til hans død.

I et interview mange år senere får vennen og digteren F.P Jac stillet spørgsmålet.

-Hvordan reagerede du på hans død?

- Jamen altså Michael havde jo snakket om at gøre det lige siden jeg mødte ham i 1977. Han havde snakket om, at han kunne flyve i ni år. Og så fløj han på sin egen måde. Han smed en radio ud ad vinduet, og den ville han så hente.

- Og så lå han nede i Webersgade. Jeg var bare...jeg var rystet, ikke.

Klip.

Forstadsmusset. Vi sidder og arbejder på første sal. Jeg skanner nogle fotografier.

Nede fra stueetagen kommer en kollega op.

- Der kommer kun sådan nogle musiksider op om Grunge, når jeg googler... udtales det vist.

- Det er vel ikke så mærkeligt, der kommer musiksider op, når du googler Grunge.

- Men hvorfor kommer der ikke noget, med ham der digteren?

- Det er fordi, han hedder Strunge.

- Nå, okay.

I dag sidder der en mindeplade på et hus i Webersgade.

Michael Strunge 1958-1986

”Nu kan jeg flyve”

For år tilbage var der planer om en mindesten foran Hvidovre Medborgerhus. Familien modsatte sig planerne.

Jeg kan stadigvæk danse, bare jeg har fat i pigerne

Oplevet af Anders Aalund.

Det er bestemt ikke kedeligt, når man møder "Bonzo". Alle dansevennerne kalder ham sådan. I nabolaget er han kendt som Murer Bent, og for at være helt korrekt har vi mødt Bent Haugshøj Jensen. Tilnavnet skyldes, at der i klas-

Bent og Käthe

Foto:

sen var 7, der hed Bent, så man måtte finde på noget. På et af Richs kortene optrådte en lille guttermand, der hed Bonzo, det navn fik Bent og det har holdt ved lige siden.

Bent snakker gerne om sin murerforretning, men lyser

helt op, når snakken drejer som dansen. Dansen har været og er stadig en stor del af hans liv.

Danset har den 85 årige gjort siden han var 14 år. Han og en fætter begyndte hos Kisbye i Kødbyen, og snart efter deltog de i konkurrencer i Dansetten i Tivoli. Det var jitterbug, der blev danset. Han fik hurtigt en fast dansepartner, hvis forældre havde en kolonihave på Amager. Her gjorde græsplænen det ud for dansegulv hver tirsdag.

Et andet fast punkt var at gå i biograf "Den Vide Verden" på Hovedbanegården. Her kunne de unge mennesker se deres dansepræstationer på det hvide lærred. Politikens optagelser blev nemlig vist her.

Onsdag aften var der dansekonkurrence i Dansetten. Det blev til mange halsbrækkende stunts, da man jo gerne skulle overgå konkurrenterne.

Bonzo har haft 4 dansepartnere i løbet af sin dansekarriere. Og selv om man kommer tæt på hinanden under dansen, har Bent hele tiden holdt fast i,

Jeg kan stadigvæk danse, bare jeg har fat i pigerne

Oplevet af Anders Aalund.

at det kun drejede sig om dans, for som han siger: Kærester slår jo op, og det går jo ud over dansen. Sagt med et smil.

Dansen kom lidt i baggrunden, da Bent startede murerforretning. Han var murermester i 40 år og har modtaget 50 års jubilæumsgave af Københavns Murerlaug. Da de var flest i forretningen, var der 18 ansatte. Han har renoveret for forsikringselskabet Kgl. Brand gennem 20 år. Det er også blevet til flere husbyggerier i Hvidovre.

Også Bent har oplevet tider hvor byggeriet gik lidt i stå bl.a. på grund af byggestop, men det fik ikke has på hans gode humør. Under sloganet ”Jensen bygger pejser der hygger” blev det til omkring 100 pejse rundt omkring med bornholmske røgerier som model.

Men helt lægge dansen på hyl- den kunne Bent ikke. 18 dansere fra årene i Dansetten har holdt sam-men hele livet. Der er stadig otte tilbage. Det er heller ikke længere jitterbug, der danses, men mere show-præget. I dag hedder Bonzos

partner Kätthe Kieler.

De to tager stadig ud på plejehjem og underholder de gamle, fortæller Bonzo med et glimt i øjet. Det er ikke længe siden Kätthe blev budt op af en 101 årig.

Igennem de sidste 20 år har Bonzo holdt sin fødselsdag i Dover hvor omkring 1200 dansere hvirvler rundt. Man kan mærke på ham, at det er et af årets højdepunkter.

Bent og Kätthe danser også hver mandag på Risbjerggård. Men det bliver understreget, at det kun er for øvede.

Bent tager gerne ud og underholder med foredrag og eksempler på forskellige danse. Efter opvisningen er der også tid til, at alle kan komme på gulvet og røre sig.

Dagen inden jeg interviewede Bent, havde han været i Tivoli om aftenen, hvor han havde danset foran ”Plænen” med ikke færre end 10 forskellige partnere. ”Det er damerne, der inklinerer, og gerne vil danse med den gamle”.

Befæstningsdagen - Den hemmelige agent

Af Lisbeth Hollensen

Tag børn eller børnebørn med ud til en særlig oplevelse på Vest-volden, når Forstadsmuseet og en række andre aktører laver rollespillet Den hemmelige agent. Her bliver tiden skruet tilbage til 1917, hvor børnene kommer i aktion for at afsløre den hemmelige agent og hans lumske planer. Undervejs vil der være masser af aktiviteter for børnene, og I får sammen set Vestvolden på en ny og sjov måde. Børnenes fantasi og engagement kommer i spil, når de møder en række aktører som den fattige, men snu soldat, den tyske spion, den bryske gullaschbaron og mange flere. Rollespillet er for de 5-12 årige. Let forplejning kan købes ved startstedet.

Tid: Kl. 10-14 (der er rullende starter og sidste start er kl. 14)
Startsted: Den røde barak på Vestvolden, 150 m. fra Avedøre Tværvej i Hvidovre.
Varighed: Det tager ca. 60 min. at gennemføre spillet.
Pris: Gratis.
Sted: Spillet foregår i terrænet

på Vestvolden, så husk praktisk fodtøj.

Arrangører: Forstadsmuseet, Quark Centret, God fritid for alle, Hvidovre Produktions-skole, Avedøre Bibliotek, Lokalhistorisk Selskab.

Rundvisning på cykel langs Vestvolden

Tag med museumsinspektør Lisbeth Hollensen på en spændende tur langs Vestvolden fra Brøndby til Avedøre.

Tid: Kl. 11-13

Længde: Turen foregår på cykel, og strækningen fra Vestvolden v. Roskildevej til Avedøre er ca. 5 km.

Pris: Gratis

Varighed: 120 min.

Arr.: Forstadsmuseet

Sted: Voldstien lige syd for Roskildevej, 2605 Brøndby. Slut ved landminebarakken i Avedøre.

Turen starter på voldstien lige syd for Roskildevej i Brøndby. Herfra vil turen bl.a. gå rundt til bygningerne omkring Horsedammen: Vibeholm Bat-

Befæstningsdagen - Den hemmelige agent

Af Lisbeth Hollensen

teri, Glostrup Militærstation og det store røde artillerimagasin, som til daglig er utilgængeligt for offentligheden. Artillerimagasinet er det eneste bevarede af sin slags ud af de oprindeligt ni på Vestvolden. Vi kommer også en tur igennem den store poterne, der fører ned til dobbeltkaponierens imponerende bygningsværk. Herefter vil turen gå til Avedøre, og undervejs vil du høre fortællingen om Vestvoldens historie og se det unikke bygningsværks konstruktion. Turen slutter ved den røde barak i Avedøre, hvor der kan købes let forplejning.

RIS & ROS

Har du ris/ros, idéer eller andet til bladet eller til hjemmesiden, er du meget velkommen til at give udtryk herfor, enten i formularen på hjemmesiden

(www.hvidovrelokalhistoriskeselskab.dk - Kontakt),

eller ved skriftlig/telefonisk henvendelse til selskabet.

(Se tlf.nr.: m.v. på næstsidste side i bladet)

Minder fra Store Hus og Stationsbyen

Af Jens Frederik Jørgensen

Jubilæer fremkalder altid minder om den tid, der er gået. Således også i forbindelse med 40 års jubilæet i Store Hus.

De beboere, der havde boet der længst, var af Afdelingsbestyrelsen, Historiegruppen-Avedøre Stationsby og HLS inviteret til "Mindernes Cafe". Mens der blev drukket kaffe og spist kage fortalte bl.a. Kirsten Petersen og Johnny Henriksen om oplevelser fra den tid, de havde boet i Store Hus.

Kirsten Petersen havde allerede i 1976 set prøvelejligheden i Store Hus, og hun sagde dengang, at hvis hun en dag blev alene, så var det lige en lejlighed, hun kunne tænke sig. Efter en separation flyttede hun ind i Store Hus i 1982. Det var ikke meningen, at hun ville blive der længe. Hun bor der stadig, da hun aldrig har fortrudt, at hun flyttede ind.

Lejligheden er som skræddersyet til hende. Hun har tegnet og malet næsten hele tiden. Lejligheden er meget velegnet, da den har et dejligt lysindfald. Kirsten fandt et par veninder, og de fandt sammen hurtigt melodien. Der var mange unge i Store Hus i 1980'erne, og der blev festet og spillet høj musik. Johnny Henriksen flyttede ind

7.2.1985. Han havde boet hos sine forældre på Hjørnagervej 7, men da de købte hus på Lolland, ville han ikke med derned.

Johnny mindes, at der var meget uro og ballade om natten, da han flyttede ind. Nu er der ro, og Johnny er glad for at bo der. Han flytter kun, hvis han skal på plejehjem, eller "når han skal bæres ud".

Begge har meget godt at sige om Jytte Lemche, der var socialrådgiver i Stationsbyen. Hun tacklede tingene på en rigtig god måde – talte pænt og respektfuldt til beboerne. Begge har gjort brug af hendes hjælp og støtte.

Jytte Lemche var stærkt medvirkende til at starte et opholds-sted/ en beboerklub i Store Hus. Hun arrangerede ture ud i byen, ferieophold. Og hun startede det første sambahold.

Snakken over kaffen faldt også på de fotostater, der var i elevator-rummene, da Store Hus blev ind-viet. I nr. 2 var det "Slaget i Køge Bugt" og i nr. 4 "Vestvolden". Det har indtil nu desværre ikke været muligt at "hitte" fotos af fotostat-erne. Senere kom der blomsterarrangementer i store krukker

Minder fra Store Hus og Stationsbyen

Af Jens Frederik Jørgensen

i elevatormummene.

Det har været svært at skabe socialt samvær i Store Hus. I starten sagde man: ”Kom ind og se, hvordan jeg har indrettet mig”. Et par stykker holdt justits på gangen, og de vidste, hvis der var problemer. Nu er der kommet krolfbane på græsplænen øst for Store Hus, og i år er der igen kommet en beboerklub.

Jubilæumsfestens motto var bl.a.: ”Mød din nabo”, så der er sat mange initiativer i gang for at styrke kendskabet til hinanden og sammenholdet i Store Hus.

Historiegruppen-Avedøre Stationsby har nu eksisteret i 4 år. Gruppen arbejder med at indsamle, bevare og fortælle Stationsbyens historie. I for-

bindelse med jubilæet i Store Hus havde gruppen lavet en planche-udstilling om Store Hus, ligesom man viste fotos og videoer på en TV-skærm. Historiegruppen har indsamlet næsten 1.000 fotos fra begivenheder i Stationsbyen. Gruppen er i gang med at sætte navne på de personer, der er med på billederne og finde ud af, hvornår billederne er taget.

Også meget skriftligt materiale om Stationsbyen findes nu i Historiegruppens eget lokale, Trædrejerporten 1B. Her kan man sidde roligt og arbejde med materialet, og her mødes gruppen en gang om måneden. Historiegruppen vil meget gerne have flere aktive medlemmer - ikke mindst fra afdeling Stationsbyen-Nord, som slet ikke er repræsenteret i gruppen. Så hvis nogen har lyst til at være med, så kan man kontakte

Det er Historiegruppen-Avedøre Stationsbys udstilling - foto Viggo Jensen

Historiegruppen på mail: historieguppenavedore@gmail.com eller på Facebook: AVEDØRE STATIONBY – historien i tekst og billeder.

Vestvolden rykker ind på Belægningen

Af Astrid Lystbæk Andersen

Udstillingen: ”En seng for 1 krone! – og andre historier fra Vestvolden” åbnede på Vandrehjemmet Belægningen i slutningen af juni måned. Ca. 700 meter fra Belægningen møder man den 14,5 km lange Vestvolden, der i dag er et smukt og rekreativt område ideelt for lange gå- eller cykelture. Området gemmer på over 100 år gamle historier, der nu er rykket ind på Vandrehjemmet Belægningen og giver et spændende indblik i fortidens

historier fra Vestvoldens Avedøre- og Glostrupafsnit, hvor en voldbisse kunne leje en seng for 1 krone og soldaterne boede tæt i de beskyttede bunkere. Vestvolden er et af verdens største og bedst bevarede moderne fæstningsanlæg. Udover at fortælle den overordnede historie om Vestvoldens konstruktion og opførelse, fokuserer udstillingen på at fortælle om livet som soldat. Hvordan soldater har bemanded volden under 1. verdenskrig og enten ligget i teltlejre eller været indkvarteret privat. Sammen med den historiske fortælling, kan man nyde ikke færre arkivbilleder fra Paradislejren samt flotte billeder af Vestvolden, taget af Rye & Aamand Fotografi i foråret 2017. Yderligere er en ny Historien i Gaden folder tilgængelig og med den i hånden, kan man selv gå på opdagelse på Vestvolden.

Museumsinspektør Astrid Lystbæk Andersen har stået for udstillingen på Belægningen.

Foto: Forstadsmuseet

militær- og lokalhistorie. I samarbejde med Forstadsmuseet har Belægningens hvide værelsesgang fået nyt liv og danner rammen om de mange

Udstillingen er gratis for alle ved henvendelse i receptionen. Vandrehjemmet Belægningens åbningstider er alle dage fra 9.-15.

Udstillingsåbning ”Bygget af velfærd”

Af *Katrine Wacherhausen Huusom*

Torsdag d. 10. august og fredag d. 11. august åbnede Forstads-museets nye Historien i gaden-udstilling ”Bygget af velfærd” i Avedøre Stationsby og Brøndby Strand.

Udstillingen omhandler tanker bag de to totalplanlagte byer og består af ca. 10 fortovsklister-mærker i hver by.

Udstillingen blev åbnet i Avedøre Stationsby af Hvidovres borgmester Helle Adelborg og i Brøndby Strand af Brøndbys borgmester Kent Magelund. Efterfølgende fik de fremmødte en rundvisning rundt i udstillingen af museumsinspektør Katrine Huusom.

”Bygget af velfærd” er stærkt forbundet til Forstads-museets skoletjenestes nye forløb af samme navn, hvor undervisningen enten foregår i Avedøre Stationsby eller Brøndby Strand. Undervejs skal eleverne lave spændende formidlingsopgaver som f.eks. en podcast, en reklame eller en historisk dokumentar. Forløbet bliver udbudt efter skolerens sommerferie og er til udskolingseleverne.

Udstillingen kan opleves ved at gå rundt i byerne, og scanne de QR-koder der findes på fortovsklistermærkerne.

Derudover kan man hente en folder om enten Avedøre Stationsby eller Brøndby Strand på Forstads-museet eller via Forstads-museets hjemmeside. Fortovsklistermærkerne ligger i de to byer i ca. tre måneder - det vil sige frem til midten af november.

Linje 10 på afveje

Af Peter Holmenlund og Jens Frederik Jørgensen

- efter interview med Carl Robert Petersson

Carl Robert Petersson

Foto: Jens Frederik
Jørgensen

• I oktober 2016 besøgte vi Carl Robert Petersson i hans lejlighed på Vigerslev Allé. Carl Robert Petersson var i 1947 blevet ansat i DSB og

var beskæftiget med rangering af godsvogne i 32 år.

Vores første spørgsmål til Carl Robert Petersson var: "Hvad lavede du fredag den 28. marts 1958?"

"Det ranger-sjak, jeg var med i, var ude ved Carlsberg for at hente ølvogne, sådan som vi gjorde enten morgen eller eftermiddag. Klokken var ca. 20 minutter i 10. Linie 10 kom kørende fra Toftegårds Plads ad Vigerslev Allé. Her skulle den dreje ind ad Vesterfælledvej over broen over jernbanen ved Carlsberg."

Den dag havde den fået rigelig med fart på, og den forlod sporet. Sporvognen ramte en cementklods, der faldt ned og lagde SIG midt på jernbanesporet. Sporvognen kørte ned ad skråningen og stoppede lige før jernbanesporet. Heldigvis kom ingen i sporvognen alvorligt til skade.

"Vi hørte skrig fra passagerne i sporvognen og så, hvad der var sket.

Vi i rangersjaket vidste, at på det tidspunkt ville Hamburg-Express være på vej fra Valby og ind mod Hovedbanegården. 3 af os "fes" derudaf ad sporet mod Valby for at stoppe toget, så det ikke ville ramme cementklodsen og sporvognen."

Lokomotivføreren så de løbende ivrigt gestikulerende skikkelser og forstod, at toget skulle bringes til standsning. Det lykkedes næsten, idet lokomotivet stiltfærdigt ramte cementklodsen og sporvognens forparti og holdt så stille.

De 3 DSB-folk havde forhindret en meget alvorlig ulykke.

"Vi fortsatte vores arbejde. Imens kom en masse nysgerrige rendende ned på sporene. De havde ikke lov til at komme derned. Nogle af dem mente bagefter, at de havde gjort meget og derfor burde hædres – mere end os!"

Carl Robert Petersson og kollegerne kom på forsiden af Politiken, og ulykken var fyldigt beskrevet i ord og billeder i aviserne den 29. marts 1958.

"Vi fik en påskønnelse fra DSB på 1.700 kr." En medalje for heltemod fra Carnegiefonden blev det ikke til, "men jeg husker, at en ældre dame fra Frederiksberg sendte os 100 kr. hver."

"Da jeg kom hjem var jeg helt ødelagt – jeg havde vel fået et chok. Dagen efter var jeg på arbejde igen, men jeg tænker stadig på ulykken, hver gang min vej falder forbi stedet".

Peter Holmenlund så også ulykken. "Jeg kom forbi lige efter, at ulykken var sket. Jeg var på vej til

Linje 10 på afveje

Af Peter Holmenlund og Jens Frederik Jørgensen

Landbohøjskolen. Jeg så ulykkesstedet oppe fra broen, men gik ikke derned.”

Mange af dette blads læsere husker givetvis også ulykken.

Carl Robert Petersson blev født i 1928 som den sidste af 8 søskende. Faren, der var kommet fra Sverige, arbejdede på Lauritz Hansens gartneri, der lå lige over for indgangen til Avedørelejren.

Carl Robert Petersson kom som ung meget på Risbjerggård. Han gik til dans i Anker Johansons danseskole og gik 100% op i dans. Han er stadig en ivrig dan-

ser og kommer stadig til dans på Risbjerggård en søndag om måneden.

En beskrivelse af gartnerierne i Avedøre vil blive bragt i et senere nummer af dette blad.

Læs og se mere om sporvognsulykken i 1958:

www.evp.dk/index.php?page=afsporinger-pa-linie-8-og-10

<http://www.vognstyrrer.dk/Sporvogne/KS/Ulykker/1958-2803/1958-2803.htm>

DSB-ansatte og andre bakser med at fjerne brokkerne.

Foto fra Hugo Stangerups arkiv.

Arrangementoversigt 2017

- *Tilmelding er nødvendig til alle arrangementerne. Tilmelding skal ske ved at kontakte Forstadsmuseet på 36490030 eller ved mail til forstadsmuseet@forstadsmuseet.dk*
- *Der serveres kaffe/the til foredragene til en pris af 20,00 kr.*
- * *Offentlig transport til Værestedet (Auditoriet i Avedøreljren) kan foregå med bus 1A, der holder lige foran Avedøreljren.*

Deltagelse er gratis for medlemmer med mindre andet er anført. Ikke-medlemmer betaler 25 kr. for deltagelse i møder.

Mandag den 4. september 2017 kl. 19.00 – 21.00 Peter Ålbæk Jensen om Filmbyen i Avedøre

Mødested: Auditoriet i Avedøreljren (Værestedet), Vestre Kvartergade 5.

Det er nu næsten 20 år siden, at Peter Ålbæk Jensen etablerede Filmbyen i Avedøre. Han vil på sin sædvanlige underholdende facon fortælle om ideerne bag Filmbyen og om Filmbyens udvikling – krydret med anekdoter fra livet i Filmbyen i Avedøre.

Tilmelding, jfr. øverst på ”Arrangementoversigten”.

Lørdag den 9. september 2017 kl. 14.30 – 15.45 Søren Ulrik Thomsen – Hvidovre og Strunge

Mødested: Risbjerggård, Hvidovrevej 241.

Søren Ulrik Thomsen er en levende legende fra poesiens verden. Søren Ulrik Thomsen blev på samme tidspunkt som Strunge berømt for sine kloge og sanselige digtsamlinger. Flere af dem er sat i musik af Lars H.U.G.

Denne lørdag oplæser Søren Ulrik Thomsen udvalgte værker og interviewes omkring den særlige tid i 80’erne; om Hvidovre og om digtervennen Michael Strunge.

Læs mere om programmet for Strungefestivalen på: www.vkir.dk/strunge

Tilmelding ikke nødvendig. Arrangementet er gratis for alle deltagere og gennemføres i samarbejde med HvidovreBibliotekerne.

Arrangementoversigt 2017

**Søndag den 24. september
2017 kl. 13.00 – 14.30**
**Søren Østergaard fortæller
og viser rundt på Vestvolden
i Hvidovre.**

Mødested: Den røde barak, der ligger 250 meter nord for Avedøre Tværvejs udmunding i Voldgaden.

Rundvisning og fortælling både omkring, og ikke mindst indenfor, i disse imponerende bygninger der ligger på Vestvolden i Hvidovre. Inden for 800 meter er der eksempler på stort set alle de bygningstyper, der findes på hele volden. Vi skal se militærbroen, geværkaponieren, den store kaponiere og Poppel Batteri. Dele af anlægget, der normalt er aflåst, vil denne dag – den årlige Befæstningsdag – være åben i forbindelse med rundvisningen.

Max. deltagerantal 30.
Tilmelding, jfr. øverst på ”Arrangementsoversigten”.

**Onsdag den 4. oktober 2017
kl. 13.20 -15.30**
**Rundvisning i Det kongelige
Bibliotek og besøg i Småtryksafdelingen**

Mødested: Det kongelige Bibliotek, Søren Kierkegaards

Plads 1 – Garderoben til venstre efter indgangen.
Rundvisning i den flotte oprindelige biblioteksbygning, Holm-bygningen fra 1906, den spændende tilbygning, Den sorte Diamant fra 1999 samt det gamle bogmagasin, Danske Sal. Derefter er der besøg i Småtryksafdelingen, hvor Therese Høeg Jacobsen vil orientere og vi vil få mulighed for at se nogle af de materialer, man har modtaget vedr. Hvidovre og Avedøre.

Se artikel i dette blad om en tilsvarende rundvisning den 22.3 i år.

Max. deltagerantal: 20.

Pris: 50 kr.

Tilmelding, jfr. øverst på ”Arrangementsoversigten”.

**Onsdag den 11. oktober 2017
kl. 14.00 – 16.00**
Erindringer om livet i Hvidovre og Avedøre

Mødested: Rytterskolen, Hvidovre Kirkeplads 1.
Henny Paaske fortæller I en samtale med Jens Frederik Jørgensen om sin barndom i Hvidovre og om andre oplevelser ved at have boet i Hvidovre og Avedøre.

Max. deltagerantal: 30

Arrangementoversigt 2017

Tilmelding, jfr. øverst på
”Arrangementsoversigten”.

Kultur- og Fritidsmesse Lørdag den 28. oktober 2017 kl. 9.00 – 18.00

Mød Hvidovre Lokalhistoriske Selskab på Kultur- og Fritids-
messen i Avedøre Idrætscen-
ter.

Onsdag den 1. november 2017 kl. 13.30 – 15.30 Filmeftersmiddag i Rytter- skolen

Mødested: Rytterskolen,
Hvidovre Kirkeplads 1.
Ove Christoffersen viser to af
sine portrætfilm. De er begge
om kendte Hvidovre-borgere.
Den ene er om modstands-
manden, ingeniøren, svømme-
ren Sigurd Weber. Den anden
film er om Herluf Rasmussen
– videre præsentation er vist
ikke nødvendig.
Max. deltagerantal 30.
Tilmelding, jfr. øverst på
”Arrangementsoversigten”.

Tirsdag den 14. november 2017 kl. 19.00 – 21.00 Rasmus Bech: Mit Hvidovre – oplevet indefra og set ude- fra.

Mødested: Lille Friheden, Ll.
Friheden 1.

Rasmus Bech er mangeårig
journalist ved Politiken. Hans
kærlighed og interesse for
barndomsbyen Hvidovre, Søn-
derkærskolen og HIF læses
tydeligt i hans kommentarer
om ugens begivenheder og i
hans sportsartikler i Politiken.
Der er helt sikkert en fornøje-
lig aften i vente.

Tilmelding, jfr. øverst på
”Arrangementsoversigten”.

Julemarked i Avedørelejren Søndag den 10. december 2017 kl. 10.00 – 15.00

Mød Hvidovre Lokalhistoriske
Selskab på julemarkedet i
Avedørelejren.

Følg også her: Hvidovre Avis,
www.forstadsmuseet.dk
www.hvidovrelokalhistoriskeselskab.dk

BESTYRELSE OG UDVALG FOR

HVIDOVRE LOKALHISTORISKE SELSKAB

Formand:

Jens Frederik Jørgensen
Ørumvej 20
tlf.: 2423 0595
e-mail: jensfrj@gmail.com

Næstformand:

Karen Johansen
Vestkærs Alle 8
tlf.: 29920417
E-mail: katojo@live.dk

Kasserer:

Frank H. Gudmann
Tavlekærsvej 75
tlf.: 2536 5481
e-mail: hlskasserer@gmail.com

Bestyrelsesmedlem:

Gitte Jakobsen
Aktæons Allé 28
tlf.: 36759539
e-mail: gittejak51@gmail.com

Bestyrelsesmedlem:

Anders Aalund
Nørremarksvej 6
Tlf.: 36 75 62 14 / Mobil: 24 20 26 55e-mail:
aalund@oncable.dk

KB medlem: Niels Ulsing

Arnold Nielsens Boulevard 107, 2. tv.
Tlf.: 5123 3976
E-mail: niu@hvidovre.dk

KB medlem: Charlotte H. Larsen

Holmelundsvej 45, 1. th.
tlf.: 41 32 06 01
E-mail: chl@hvidovre.dk

1.suppl.: Birte Gerdes

Kalkager 16 st. th.
2650 Hvidovre
tlf.: 60 74 84 04
e-mail: birtegerdes@yahoo.dk

2.suppl. & sekretær: Finn Ivo Heller

Menelaos Boulevard 15
2650 Hvidovre
Tlf.: 20230868
e-mail: finn.ivo.heller@gmail.com

Revisor: Hubert Steffensen

Hesselbjergvej 12
3649 0963

Revisorsuppleant:

Inge Larsen
Berners Vænge 7. 2.tv.
tlf. 3678 4736

Forretningsudvalg:

Jens Frederik Jørgensen,
Karen Johansen, Frank H. Gudmann

Arrangementsudvalg:

Karen Johansen (tovholder),
Jens Frederik Jørgensen,
Knud Nygaard Jensen,
Birgit Møller Kristensen,
Annelise Wildenradt.

Kommunikationsudvalg:

Gitte Jakobsen (tovholder),
Anders Aalund, Jørgen Snedled,
Jens Frederik Jørgensen,
Lisbeth Hollensen.

Kulturistudvalget:

Jette Randal-Lund, Birte Gerdes,
Karen Johansen

Interviewgruppen:

Anders Aalund (tovholder),
Ole Asbjørn Petersen
Jens Frederik Jørgensen,
Jette Randal-Lund, Gitte Jakobsen,
Henny Paaske, Ejvind Jensen,
Karen Johansen,
Bent Aarrebo Petersen,
Birgit U. Thomsen.

Web- og bladredaktør:

Jørgen Snedled
Borrisvej 1
Tlf.: 61787548
Email: hlsredaktionen@gmail.com

Girokonto: +73 < 82934707 <

Bankkonto: Jyske Bank

Adresselabel

Ny udgivelse om Store Hus

Store Hus er fyldt 40, og det er blandt andet fejret med en udgivelse om husets historie.

SKREVET OG SAGT OM STORE HUS

Alt illustrationer og tekst af Lisbeth Hollensen, Forstads-museet og Jens Frederik Jørgensen, forlaget for Hvidovre Lokalhistoriske Selskab

Maj 2017

Det er brikker til den brogede mosaik, der er Store Hus' historie. Det er "skrevet og sagt" om Store Hus, det er "stort og småt" om Store Hus, det er

"skævt og sjovt" om Store Hus. Fra et hus i modvind til et hus i både sol og medvind. Læs om dengang Store Hus var ved at vælte til, at det i dag hedder Solhus.

Hæftet er på 32 sider incl. fotos og illustrationer.

Hæftet er udgivet af Forstads-museet og Hvidovre Lokalhistoriske Selskab og skrevet af Lisbeth Hollensen og Jens Frederik Jørgensen.

Hæftet koster 40,- kr og kan købes hos Forstads-museet, Alarmpladsen 3, 2650 Hvidovre – tlf.:3649 0030.

Hæftet kan bestilles og udbringes i Hvidovre ved indbetaling af 40,- kr. til Selskabets bankkonto: 5025 1028523. Husk at angive navn og adresse.

Bor man uden for Hvidovre, kan man få hæftet tilsendt for 40,- kr.+ porto 32,- kr.